

ÎNCHEIERE

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de
Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA către Mihail Cebotari, GȚ „Cebotari Mihail”, intervenient accesoriu SC „Crimela-Sor” SRL, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 04 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA și menținută hotărârea din 20 septembrie 2019 a Judecătoria Soroca, sediul Central, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 04 iunie 2019, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată către Mihail Cebotari, GȚ „Cebotari Mihail”, intervenient accesoriu SC „Crimela-Sor” SRL, prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 8 920 279, 49 de lei ce reprezintă creditul restant și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 50 000 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, conform contractului de credit nr. S140403/771 din 26.11.2014, în redacția acordurilor adiționale nr. S160002/771 din 06.01.2016 și nr. S160180/771-a din 29.07.2016, SC „Crimela-Sor” SRL a primit de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, filiala Soroca, un credit în sumă de 15 000 000, 00 de lei, cu termenul final de rambursare - 30.09.2024.

În baza contractelor de fidejusiune nr. S140403/771-e și nr. S140403/771-k din 16.12.2014, GȚ „Cebotari Mihail” și Cebotari Mihail și-au asumat obligația să răspundă, în aceeași măsură ca și SC „Crimela-Sor” SRL în fața BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru onorarea integrală a obligațiilor acesteia, aferente contractului

de credit sus-menționat, încheiat între BC „Moldova- Agroindbank” SA și SC „Crimela-Sor” SRL, în cazul dacă ultima nu-și va onora aceste obligații.

Conform punctului 3.1. din contractul de credit menționat, debitorul se obligă să efectueze plățile în vederea rambursării Creditului lunar conform graficului stabilit de către părți. Iar, conform punctului 4.1 din contractul de credit menționat, pentru utilizarea Creditului, Debitorul plătește Creditorului dobândă cu rata flotantă, stabilită inițial în mărime de 9,0% anual.

Astfel, SC „Crimela-Sor” SRL nu-și onorează obligațiile contractuale privind rambursarea creditului primit și achitarea dobânzii calculate pentru utilizarea lor, încălcând, astfel, prevederile contractelor de credit menționate și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiilor.

Conform punctului 2.1. din contractele de fidejusiune menționate, fidejursorii își asumă obligația: b) în termen de 5 zile de la data expirării termenelor de plată a sumei creditului, dobânzilor și a altor plăți aferente, stabilite conform Contractului de credit menționat, să plătească Creditorului suma datoriei neachitate de debitor; c) în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii înștiințării scrise de la Creditor, să plătească Creditorului comisioanele, amenzile și dobânzile calculate la o rata majorată, care au apărut în rezultatul neîndeplinirii convenite de către Debitor a condițiilor Contractului de credit; d) în cazul neîndeplinirii condițiilor sus-menționate, să plătească Creditorului penalitate în mărime de 0.1% de la suma neachitată în termen a datoriei, pentru fiecare zi de reținere a plății datorate.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 28.02.2017, a fost intentată procedura de insolvență față de SC „Crimela-Sor” SRL. În cadrul procesului de insolvență au fost validate creanțele BC „Moldova-Agroindbank” SA în sumă de 14 084 172, 58 de lei. Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 12.07.2017 a fost intentată procedura de faliment față de SC „Crimela-Sor” SRL.

Prin reclamațiile nr. S771/E00081 și S771/E00082 din 26.03.2019, banca a solicitat fidejursorilor achitarea datoriei. Reclamațiile băncii n-au fost satisfăcute. La situația din 26.03.2019, datoria SC „Crimela-Sor” SRL față de bancă aferentă contractului de credit menționat constituia suma de 9 620 688,90 de lei, inclusiv: creditul restant - 8 920 278,49 de lei; dobândă neachitată - 691 383,23 de lei; datorie debitorială - 9 027,18 de lei.

În drept își întemeiază pretențiile în conformitate cu art. 858, 864, 1628, 1630, 1763 Cod și art. 33, 38, 42, 94, 166 Cod de procedură civilă.

În cadrul ședinței instanței de fond, reclamantul și-a concretizat cerințele solicitând diminuarea sumei inițiale cu 2 992 de lei, menționând că suma dată a fost achitată în contul datoriei.

Prin hotărârea din 20 septembrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, acțiunea înaintată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocând netemeinicia hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 20 septembrie 2019, BC „Moldova-Agroindbank” SA, la 24 septembrie 2019, a declarat apel, prin care a solicitat admiterea apelului înaintat, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii.

Prin decizia din 04 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, apelul declarat a fost respins și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Conform pct. 1.1 al Contractului de credit bancar nr.S140403/771 din 26.11.2014 creditorul BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat debitorului SC „Crimela-Sor” SRL un credit pe termen lung în sumă de 15 000000,00 de lei. Termenul-limită de rambursare a creditului - 30 septembrie 2024.

Creanța BC „Moldova-Agroindbank” SA, ce reiese din Contractului de credit bancar nr.S140403/771 din 26.11.2014, a devenit scadentă la 28.02.2017 - momentul intentării procedurii de insolvență față de SC „Crimela-Sor” SRL. Legea insolvenței nu prevede excepții de la regula data.

Conform art. 1156 alin. (1) Cod civil (în redacția Legii de până la modificările operate prin Legea nr. 133/2018 din 15.11.2018, în vigoare din 01.03.2019), în cazul neexecutării obligației principale, fidejutorul și debitorul sunt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Conform prevederilor art. 1170 Cod civil (în redacția Legii de până la modificările operate prin Legea nr. 133/2018 din 15.11.2018, în vigoare din 01.03.2019), fidejusiunea încetează odată cu expirarea termenului pentru care a fost prestată. În cazul în care termenul nu este determinat, fidejusiunea încetează dacă creditorul, în decursul unui an de la scadența obligației garantate, nu a intentat nicio acțiune contra fidejutorului.

Deși legiuitorul impune fidejutorul să răspundă în mod solidar de rând cu debitorul, în caz că ultimul nu execută obligația, prin prisma art. 1170 Cod civil (în redacția Legii de până la modificările operate prin Legea nr. 133/2018 din 15.11.2018, în vigoare din 01.03.2019), s-au instituit și anumite garanții în favoarea fidejutorului și anume încetarea fidejusiunii prin expirarea termenului.

Conform normei enunțate, fidejusiunea încetează odată cu expirarea termenului pentru care a fost prestată, iar în cazul în care termenul nu este determinat, fidejusiunea încetează dacă creditorul, în decursul unui an de la scadența obligației garantate, nu a intentat nicio acțiune contra fidejutorului.

Legiuitorul a instituit posibilitatea constituirii fidejusiunii pe termen, deoarece fidejutorul astfel își va limita de sine stătător riscul legat de garanția oferită.

Dacă nu a fost constituită pentru un termen anumit, fidejusiunea încetează dacă creditorul timp de un an de zile de la scadența obligației principale nu a făcut uz de dreptul său, în baza contractului de fidejusiune.

În opinia instanței de apel, formulările incluse în contractul de fidejusiune de tipul „până la executarea integrală a obligațiilor asumate de către debitor”, urmează a fi interpretate, precum că fidejusiunea va avea un termen nedeterminat. Este imuabil de stabilit, prima facie, ce înseamnă termen.

Conform prevederilor art. 260 Cod Civil (în redacția Legii de până la modificările operate prin Legea nr. 133/2018 din 15.11.2018, în vigoare din 01.03.2019), termenul se instituie prin indicarea unei date calendaristice, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și sigur că se va produce.

Reieșind din norma de drept citată supra rezultă că, pentru a fi stabilit un termen pentru fidejusiune, există trei modalități: a) stabilirea unei date calendaristice; b) stabilirea unei perioade; c) referirea la un eveniment viitor și sigur că se va produce.

Cu referire la argumentul apelantului precum că, în temeiul art. 181 alin. (4) din Legea insolvenței, chiar și în cazul în care debitorul este lichidat și degrevat de obligații în temeiul unei hotărâri de încetare a procesului, creditorii sunt în drept să întreprindă acțiuni privind recuperarea datoriei de la fidejutori, instanța de apel a reținut că, conform prevederilor art. 181 alin. (4) din Legea insolvenței, degrevarea de obligații a debitorului nu atrage degrevarea de obligații a fidejursorului sau a codebitorului principal.

Reiterând norma legală citată mai sus, instanța de apel a indicat că, la caz, nu suntem în prezența unei degrevări de obligații a debitorului, or, debitorul este în procedură de insolvență, creanța creditorului BC „Moldova-Agroindbank” SA, devenind scadentă la 28.02.2017 și validată, și în cazul contractelor de fidejusiune fără termen ultimul este ținut de o maximă diligență în calitatea sa de profesionist de a ține cont de scadența obligației principale și să acționează în justiție fidejursorii în decurs de cel mult de un an de la momentul survenirii scadenței - 28.02.2018.

În circumstanțele date, instanța de apel a conchis că fidejusiunea în speță a încetat la 28 februarie 2018, iar în lipsa fidejusiunii, intimații nu pot fi responsabili pentru neexecutarea obligațiilor de către debitorul SC „Crimela-Sor” SRL.

La 06.04.2020, BC „Moldova-Agroindbank” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au examinat cauza cu încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Astfel a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

La 25.06.2020, avocatul Vladislav Roșca, în interesele GȚ „Cebotari Mihail” și a lui Mihail Cebotari, a depus referință prin care a solicitat ca recursul declarat să fie considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 04 februarie 2020 și comunicată participanților la proces la 10 martie 2020 (f. d. 160), iar recursul a fost declarat la 22 mai 2020. Date despre recepționarea recursului la materialele dosarului lipsesc, astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 04 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, în termen.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către BC „Moldova-Agroindbank” SA, neîntemeiat și care urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de BC „Moldova-Agroindbank” SA, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a

textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenței, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursului ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs depusă de către BC „Moldova-Agroindbank” SA.

Astfel, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către BC „Moldova-Agroindbank” SA.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru